

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administrácii prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá trístopna petít-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrát: 15 kr., če se tiska trikrát. Pri večkratnem tiskanji se čena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 143.

V Ljubljani, v torek 24. junija 1884.

Letnik XII.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEČ“

edini slovenski konservativni dnevnik,

nastopi s 1. julijem drugo polovico XII. leta svojega izhajanja. Ker je mnogim č. g. naročnikom sedaj naročnina pri kraji, prosimo jih uljudno, naj jo izvolijo o pravem času ponoviti, da se jim bo zamogel list tudi zanaprej redno pošiljati. Ob enem naj pa, kakor do sedaj, tako tudi na dalje blagovoljno po ustrajnem razširjanji list podpirajo.

„Slovenec“ velja za Ljubljano ne da bi se na dom pošiljal:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemán veljá:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravništvo „Slovenca“.

Nezaupnica Tržaškemu poslancu Burgstallerju.

Volilec Tržaške okolice V. okraja, sami trdi, zavedni in pošteni Slovenci, ktere skeli že dolgo časa marsiktera rana v socijalnem, političnem in narodnogospodarskem življenji, izročili so svojemu dosedanjemu poslancu g. Burgstallerju, kteri se jim je do sedaj proti njihovi volji vsiljeval in ta okraj tako rekoč imel že za svojo dedno last, nezaupnico, tako določno in jasno, in ki razmere in težnje Tržaških Slovencev toliko natančno slika, da jo kar brez vsega komentarja svojim čitateljem podajamo.

Nezaupnica.

Preblagorodni gospod!

Mi podpisani volilec 5. okraja Tržaške okolice smo Vas, preblagorodni gospod, že večkrat izvolili v mestni, oziroma deželni zbor Tržaški; volili smo Vas pa skoraj vsakikrat na Vaše lastno priporočilo, in ker ste nam vsakikrat obetali, da boste skrbeli za našo blagost, ker Vam je to, kakor ste se večkrat izrazili, zarad Vaših zvez in Vašega upliva najlože

mogoče. Zadnjikrat smo Vas izvolili leta 1882; a že tistikrat je bilo jako težavno zediniti večino glasov za Vašo izvolitev, posebno zarad tega, ker Vam je društvo „Edinost“, ki zastopa v resnici naše koristi in varuje našo čast, postavilo protikandidata. Vaša zadnja volitev je dala celó povod razporom med nami; a danes smo vsi Vaši volilec edini in pripoznavamo, da je društvo „Edinost“ prav storilo, ko se je protivilo Vaši kandidaturi.

Preblagorodni gospod! Mi okoličani smo Slovenci in kot taki se držimo programa, kterege je za nas postavilo društvo „Edinost“ in kteri se ujema s programom vseh Slovencev, proglašenem na mnogih zborih in taborih. Mi toraj v zmislu tega programa zahtevamo, da naši poslanci branijo ne le naše materijalne koristi, temuč tudi našo narodnost, in to v prvi vrsti. Vi, preblagorodni gospod, ste pač večkrat poudarjali, da niste nasprotnik naše narodnosti, a da se ozirate le več na naše gmotne koristi, kterim morate ustrezati zbog Vaših zvez in Vašega upliva. A mi smo se prepričali, da so nam te Vaše zveze dosedaj prav malo ali nič koristile, ne oziraje se na Vaše postopanje gledé naše narodnosti.

Mi bi bili pri vsem tem potrpeti; ali Vaše vedno povdarjanje, da ste Vi gospodar naših pašnikov, in da se bode pogozdovalo v okolici ne po naših željah, ampak po Vaših nazorih, nam ne more več ugajati. Mi sami smo prepričani o koristi pogozdovanja goličav v okolici, toda način tega pogozdovanja mora biti tak, da ne nasprotuje našim gospodarskim potrebam; a Vi ste v tem obziru drugih nazorov in se ne brigate za naše opravičene težnje. — Tudi to naj bi še bilo. Ali srce nas je bolelo, ko smo čitali, da ste bili Vi protivni prošnji Tržaških Slovencev za slovenske ljudske šole v Trstu in da se niste pridružili vrlemu okoličanskemu poslancu, g. Ivanu Nabergoju, ko je ta v prelepem, patrijotičnem govoru naglašal, da Slovenci v Trstu imajo popolno pravico na ljudske šole v materinskem jeziku in da mestni zbor greši zoper narodno enakopravnost, ako zavrne to prošnjo le zarad tega, ker je pisana v slovenskem jeziku. Vaša sveta dolžnost je bila pri tisti priliki, da se tudi Vi vzdignete in protestujete proti temu, da se Slovincem brani raba materinega jezika v prošnjah na mestno svetovalstvo ali na mestni magistrat. Do kraja pa nas je razžalilo Vaše postopanje

v mestnem zboru, ko je šlo za to, da se zatrdijo pravice okoličanov do občinskih zemljišč, ktera so oni od nekda neomejeno vživali; mestni zbor je moral pripoznati te pravice, ker drugače ni bilo mogoče; toda porabil je priliko, da nam okoličanom vsili neko napravo, ktera je bila na pravem mestu v srednjem veku, ki pa se po nikakem ne strinja več s tirjatvami pravega poljedelstva in gospodarstva naše dobe; vsilili so nam črednike in pašnino 50 kr. od vsake goveje glave. S tako odločbo je mestni zbor predaleč segel v pravice okoličanov, ki so gledé paše imeli vedno proste roke in s tem, da nam zapoveduje, da si moramo voliti črednike, razžalil je tudi naš narodni ponos.

Črednikov mi ne potrebujemo, takih tudi sploh ni treba voliti; pač pa mi potrebujemo lastnih županov in te smo nekda volili; a mestni zbor nam je vzel ono starodavno pravico ter nas obdaril z neko vrsto magistratnih uradnikov, kteri imajo nalogo paziti na to, da se pri nas polagoma zaduši vsako svobodno narodno gibanje. Brezobzirnost večine mestnega zbora gre tako daleč, da se pred našimi očmi vrše dogodki, ki očitno merijo na to, da se okolica poitaljanči.

Dolžnost vsacega pravega okoličanskega poslanca je toraj, da pri vsaki priliki povzdigne svoj glas proti taki skrunitbi naših najsvetejših pravic.

To je tudi storil poslanec g. Nabergoj v mnogih sejah in še posebno o priliki, ko nam je mestni zbor vsilil črednike. Ko je protestiral proti taki napravi in proti izrazu, da smo mi okoličani si prisvojili, ali uzurpirali nektera zemljišča, govoril je nam vsem okoličanom iz srca; mi smo mu hvaležni za tako postopanje, braneče našo čast in naše pravice.

A nemilo nas je dirnulo, ko smo čitali, da ste Vi, namesto da bi njemu pritegnili, njega zavračali in se celó drznili izjaviti, da Vi boljše poznate težnje okoličanov, nego on. S tem svojim postopanjem ste nas izpostavili zasmehovanju naših nasprotnikov, in ste dokazali, da niste več vredni zastopati naših interesov tam, kjer jim preti vsak dan večja pogibelj. Vi tudi s tem, da vedno povdarjate, da 5. okraj je vaš okraj, grešite zoper naše dostojanstvo, ker mi, kakor svobodni možje, nismo se in se nobenemu ne prodamo; mi smo svobodni državljani, svobodno vo-

LISTEK.

Odgovor

na podlistek: „Naši pravoslavni sosedje in njih služba božja“.

Velecienjeni gosp. uredniče!

Najučtivije Vas zamoljavam, da blagoizvolite u Vaš vecicienjeni list uvrstiti sledeće redke. U broju 132—133 — o. g. Vašega vecicienjenoga lista izašao je listak pod naslovom: „Naši pravoslavni sosedje in njih služba božja“. Taj sastavak, može biti najboljom namierom napisan, dojmio se je mene i ostalih mi drugova, grko-katoličkih svećenika drastičnošću svojih izražā, kojimi se opisuje grko-iztočni obred kod sv. službe božje, vrlo neugodno; jer i mi grko-katolici služimo se u obće istim obredom kod sv. službe, kao i naša pravoslavna braća, pak nas žali bože od njih dieli jedino nekoliko dogmatičkih razlika, imenito dogma o primatu sv.

otea pape, koju mi grko-katolici, kao i sve katoličke dogme, sa našom braćom rimskoga obreda priznajemo. Uslobodjujem se s toga razloga s nekoliko opazaka sastavak g. Krámera popraviti, dakako „sine ira et studio“.

G. P. Kr. učinio je mali pohod u grko-iztočnu župu Marindol, koja spada pod politički kotar Črnomaljski. Ja ne znam, kedo je g. Pavel Krámer; ali to znam, a on u svom sastavku to i sam priznaje, da su ga Marindolci, imenito njihov duhovnik, gostoljubno, po slavenskom običaju, primili; učtivost bi daklem zahtjevala, da g. Kr. vrati braći milo za drago, te da o njih piše istinito, ali obzirno. Nu mjesto toga naziva on njihovega duhovnoga pastira: „pop“; a to je kod nas u Hrvatskoj uvredljiv izraz, te je običajan samo u prosto konversaciji. Nu to je malenkost. U cielom sastavku prikazuje g. Kr. dotičnoga svećenika prilično drastično, te n. pr.: veli, da mu se je na prvi pojav toga svećenika podkrala sumnja, da će taj duhovnik prije sv. mise: jesti (dejeuner); a sama mogućnost

te sumnje je: cinizam. Nadalje veli o tom „popu“ doslovce: „na to pride pop, ter me prime za roko in meni nič tebi nič me tira dalje z besedami: hajd brate na čašico vina“. Teško da je to bilo „tiranje“; — hrvatsko gostoljubje zaslužuje dostojniji izraz; a to gostoljubje je puno odličnije, nego li gledanje djevojačkoga „kola“, koje se i onako ne dopada g. Krámeru.

Nu g. Kr. prevrćuje svaku mjeru cinizma, kad opisuje pravoslavnu crkvu i sam obred kod sv. službe božje. Crkva mu se čini sličnom: „čitalnici“; svetim slikami narešeni „ikonostas“ naziva: „planke“; odjevanje svećenikovo naziva: „naširanje“; „proskomidiju“ („praeparatio ad missam“) kod maloga oltara naziva: „posvećenje kruha i vina“ — itd. G. Krámer teško da štogodj znade o bizantinskom štilu iztočne crkve; teško da znade, da su u takovih crkvah, iztočnim obredom, služili sv. misu veliki crkveni otc: Jovan Zlatousti (Krisostom), Grgur Naziazenski, Vasilij Veliki, Grigorij bogoslov itd. On može biti ne zna, da i dan danas imade na

limo svoje zastopnike in nočemo, da bi svet o nas mislil, da smo le volilno orodje.

Preblagorodni gospod! To so naše pritožbe, ki izvirajo iz polnega našega prepričanja. Iz teh v dogodkih vteteljenih pritožeb pa razvidite lahko sami, da Vam ne moremo in nočemo več zaupati.

Izrekame Vam toraj s tem svoje nezaupanje, kakor poslancu našega okraja in smo prepričani, da včinite, kar Vam v takem položaji velevala Vaša čast in lojalnost nasproti Vašim volilcem.

Zagotavljamo Vas naposled, da nam je ta skrajni korak narekovala le dolžnost do svoje domovine in do svojega naroda!

V ostalem se podpisujemo z spoštovanjem.

Na Opčinah, 19. junija 1884.

(Podpisanih je blizu 300 volilcev.)

Poglavje iz fizike.

III. *)

Druga moč, ki se bojuje in deluje za nejevero, je leposlovstvo. Akoravno vsakdo priznava, da je slabo leposlovje silo škodljivo, se vendar njegova moč še vedno prenizko ceni. Zakaj? Zato, ker malo-kdo pomisli, kako da deluje ta moč. Marsikomu se zdi kaka knjiga prav poštena in nedolžna; ko jo je čital mu je napravila mnogo veselja in zabave, spodtikal se ni kar nič nad njo in z vso skrbjo ne bi mogel pokazati mesta v tej knjigi, zaradi katerega bi jo smeli obsoditi. Toda ta knjiga govori mrzlo o veri, za pravost ne kaže nikake vneme, nad hudobijo ne kaže nikake nejevolje: duha take knjige pa se navzame čitatelj akoravno tega kar nič ne sluti. Po naravnem neizogibnem zakonu se mora duh knjige širiti med one, ki jo berejo. Kdor pravi, da ne vpliva nanj nobena knjiga, smel bi enako trditi, da na njegovo telo ne vpliva nobena jed. Meniš li, da se vsega zavedaš, kar se v tvoji duši godi? Samo takrat se ne sprijaznimo z duhom take knjige kader ga poznamo že od drugodi in jo čitamo s kakim posebnim namenom, n. pr. da bi jo zavračali. Tedaj je prazno, da škodujejo samo očitno nenravne in grde knjige: tudi za pravost in vero mrzle in malomarne knjige škodujejo in te so toliko pogubnejše, kolikor manj se jih ljudje varujejo. Čudno se mi zdi, da tega nekateri pisatelji nečejo sprevideti. Oni trde vedno, da ima umetnost svoje zakone in da se jej ni brigati za pravna pravila. „Ali naj vedno le pridigamo?“ Dobro! a prašati se drznem, kdaj so za umetnost nehala pravna pravila? Kdo jej je dal pravico škodovati pravosti? Za zgled naj nam bode Daudetova „Kapljica častitega patra Ganehera“ v 20. št. „Škrata“ I. I. Šaljiva ta povestica je kaj zanimiva, prijetna. Kdor je prepričan, da je to samo za zabavo izmišljen dogodek, kdor se zanima samo za lepo pripovedovanje, se ne more kaj zelo spodtikati nad nekaterimi pivskimi burkami. A kdor prevdari, da se norčevanje z molitvijo, smešenje menihov mora prijeti čitatelja, da se mu mora spoštovanje njegovo do obeh — vsaj nekoliko — zmanjšati; mora ono povestico obsoditi. Kaj pa je boljša s tem, da je prijetna in lepa? „Pa saj vé vsakdo, da je izmišljena“. A jaz prašam: ali izmišljeno opravljanje nič ne škodi? In ako zakolneš:

*) V II. sestavku se je vrnilo nakaj tiskovnih pomot, n. pr. gani m. gori, spoditi m. spodbiti, v sebi m. vselej. V enakih slučajih naj čitatelji blagovoljno popravljajo.

Austriji na milione grko-katolika, vjere eminentno katoličke, pod vrhovnom glavom sv. rimskim papom, sa iztočnim obredom. Spominjem nadbiskupiju u Lavovu (Lemberg) sa dva miliona grko-katolika, biskupije v Přemislju, Munkaezu, Lugošu, Velikom Varadinu itd., a nad svime grško-katoličku biskupiju Križevačku u Hrvatskoj, koje pojedine župe u Žumberku graniče neposrednom sa bratskom nam Kranjskom. Da je to g. Kr. znao, ili da je na to mislio, sigurno bi većim pietetom govorio o obredu tobože „pravoslavne crkve“. Pak da i nije isti obred grko-katolikom kao i pravoslavnim, g. Kr. valjda znade, da je pravoslavnoj braći njihov obred svet i drag, i da su i oni kršćani, te bi o njihovom obredu trebalo tim obzirnije pisati, — jer veliki dio slavenske nam braće, ogromna Rusija, Bugarska, Srbija itd. služi se tim obredom, komu se obćenito priznaje, da je velelep i veličanstven.

(Konec prih.)

ali s tem praviš, da je tvoja kletvina resnična in ali ž njo kako resnico izrečeš?

Morebiti sem se predolgo pri tem predmetu pomudil. Želel sem z malo besedami odpreti nekterim očem, da bi videli, kako je treba soditi moči in delovanje lepega slovstva. Zelo zelo moram obžalovati, da mnogokrat nečejo močje, ki imajo sicer prav dobre namene, soditi enako. In vendar je treba imeti le nekoliko zdravega razuma za to. Ko bi se spomnili fizikalnih zakonov, bi vedeli, da vsako delo kaj včini in upam, da nihče ne more o sebi trditi: v meni vzbujajo brezbožne knjige pobožnost.

Slabo leposlovstvo je silna moč. Učene spise je mogoče pobijati in zavračati: a kaj naj bi storil proti pohujšljivi knjigi? Kakor slaba tovaršija, in slaba izgoja pokvari značaj in srce, pokvari tudi slaba knjiga značaj, — bralec še ne vé kdaj, — in značaj popraviti, srce očistiti: to je umetnost, katero umeva navadno samo božja milost. Nejevera rabi to moč dandanes, kjer in koder more. Odrtaj sree bralec od Boga, in vzel si mu vero. Srce pa si odrtaj od Boga, ako si ga navezal na svet in njegove sladnosti. In kako slavo žanjejo za tako delo dandanes pisatelji — pravi pozitivisti v leposlovji! Spominjaj se čitatelj samo Francozov in tudi Turgenjeva ne pozabi! Zato me pa nič ne pripravi lože v nejevoljo, kakor hvalne kritike o takih leposlovnih izdelkih. Nekoliko modroslovnih fraz pomešanih z izrazi: po življenji, iz naroda zajeto, prava slika narodovega življenja itd. — kakor da bi močje kritiki narodu v obisti gledali, med tem ko ga poznajo samo iz knjig, ali pa iz železničnega in gostilniškega okna. Taki kritiki pa tudi govoré mnogo o realizmu v današnjem leposlovji in v tem imajo prav. Hudo pač mora že biti, ako se celó materialistni svet zaveda, da je brez idealov — tedaj brez Boga, brez viših potreb... To so moči, ki delujejo proti veri! In v kaki obliki, kako mikavno, volilno, omotno! Človek se kar zaziblje in zdrkne v ta krasen zemeljski svet, kjer ni več nebeškega Gospodarja, saj nebesa so tu kaj. — Žalibog, da je za vero in verno stranko na tem polji boj tako neugoden. S čim naj se bojuje ona? O da bi katoličani razumeli znamenja časa, in dali si dopovedati, da Bog navadno ne dela čudežev in res čudež bi bil, ko bi seme, ki ga seje tako slovstvo, ne naredilo strahovitega sadu.

Tretja moč na strani nejevere v boji proti veri in cerkvi je slabo časopisje. Hvala Bogu, zdanilo se je med katoličani in sedaj vedó, kaj je časopisje. Zato mi pa tudi ni treba mnogo o njem govoriti. Spoznanje imamo pravo, treba je sedaj samo še delati. Kaj ne, kako pičlo malo je to: samo še delati! In koliko smo že storili — ker imamo pravo spoznanje! Bodi miren katoličan, sedi na stol, deni roke križem in reci pomenljivo: „časopisje je moč, je sila... da, da“. Srečen človek, ki moreš tako miren biti! Ali ne čuješ, kako dostavlja osoda tvoja: „je sila — ki te bo pobila...!“

Četrta moč, ki mora mnogokrat in na mnogih krajih delati za nejevero, je šola. Za šolo samo bi se sicer dandanes sv. cerkev s svojimi nasprotniki hud boj, kakor je tudi med vojskami mnogokrat hud boj za kako vtrjeno mesto, za kak most, za topove. Kdor jih pridobi, je precej na boljem, kakor nasprotnik. Kdor ima šolo, ima mladino, kdor ima mladino ima prihodnost. Kdo bode zmagal? Sedaj je še težko reči: a toliko se dá in se mora reči, da so više šole, vseučilišča za nas, za vero izgubljene dežele. V teh se zbira mnogo živih sil za boj proti veri.

Ali hočem še dalje naštevati žive sile, ki delujejo proti cerkvi, veri in Bogu? O družtvih, o zborih, o govorih, o zapeljevanji? Raje povzamem še enkrat celó misel tega in prejšnjega sestavka in pravim: Med vero in nevero, cerkvijo in tako imenovanim liberalstvom vseh vrst, med poštenostjo, pravnostjo in brezbožno svobodo je veden boj. V boji se javijo na obeh straneh sile, obe hočete zmagati. Zmaga pa mora biti tam, kjer je večja sila ali moč, kakor tudi pri tehnični ono torilo prevaga, ki ima večjo pezo. Ona stran bode tedaj zmagala, ki bode razvila več živih, delujočih sil. Cerkvena stranka, verska stranka, katoličanstvo! — zmaga je tvoja, ako postaviš več moči v boj, ako razviješ več sil, ako več mrtvih moči spremeniš v žive sile! Po naravnem zakonu mora potem zmaga biti tvoja in ne bode se še dalje godilo, da bi vedno več tvojih udov odpadalo. In to storiš, stranka katoliška, prav lahko, zmagaš prav lahko, krepko lahko zaceteš v svoji moči — a treba je da delaš! Delaj! — to je ona čarovna beseda, ki ti bode vse pridobila,

delaj! — s tem geslom si nepremagljiva! Mrtvih moči je silno veliko v tvoji roki, katoličanstvo; gani toraj roko in delaj, dokler ti trudna ne zastane! A kako, s čim, kdaj, kdo? — me prašaj. Odgovorim prihodnjič.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. junija.

Notranje dežele.

Naša cesarska družina: Presvitli cesar, cesarica in cesaričina Marija Valerija sešli so se na sv. Alojzija dan v Monakovem. Cesarica in cesaričina prišli ste tje kaj iz Nemškega, kjer se je cesarica Elizabeta v kopeli zdravila. Cesar se jima je pa do Monakovega nasproti peljal, kjer so se potem vsi skupaj podali k bavarskemu vojvodu Leopoldu, ki ima cesaričino Gizelo. Zvečer vrnili se je cesar na Dunaj, cesarica in Valerija pa v Feldafing, kjer bote še štirinajst dni ostali.

Presvitli **cesar** in **cesarjevič Rudolf** podala se bosta 6. julija v Pulj k pomorskim vajam, ki jih bo 7., 8. in 9. julija naša mornarica okoli Pulja imela. Spremljali jih bodo: Vojni minister grof Bylandt-Rheidt, oba generalna adjutanta fzm. baron Mondel in generalmajor baron Popp, kontreadmiral grof Bombelles in pobočni adjutant korvetni kapitan pl. Wohlgemuth. Vračali se bodo menda še le 10. julija.

O pomorski vaji naše mornarice, ki se bo jutri pred Tržaškim mestom vojskovala nam je še omeniti, kako so posamične ladije oborožene s topovi. Najtežje topove ima kazematnica „Tegetthoff“. Iz njegovih redutov kuka šest 28 centimetričnih Kruppovih jeklenih topov. (28 centimetrov znaša namreč premer topa ob ustji). Ti velikani mečejo projekte podobne sladkornim storžcem po tri cente težke in še več, kateri na miljo daleč še 376 milimetrov debelo železno ploščo gladko prestelje. Za „Tegetthoffom“ prva na vrsti je naša najstarejša kazematnica „Lissa“, ki plava z desetimi 34 centimeterskimi Krupovi; „Princ Eugen“ in „Kaiser Max“ imata vsak po osem 21 centimeterskih, oklopnic „Ferdinand Max“ in „Habsburg“ pa vsaka po štirinajst 18 centimeterskih Armstrongov. Verh tega ima pa še vsak navedenih pomorskih velikanov zadostno število mitraliez in topov na revolver, ki so namenjeni za vojsko in za preganjanje torpednic.

V četrti seji **deželnega zbora gorškega** poročal dr. Abram o podporni svoti, ktera naj se iz deželnega zaklada določi za leti 1884 in 1885, rekoč: Za deželni donesek k pogojzdovanji Krasa po pokneženi grofiji Goriški in Gradiškanski, določi naj se za leto 1885 znesek 600 goldinarjev. Poslanec Povše pa predlaga, da naj se za pogojzdovanje določi vsa preostajoča svota od leta 1885 v znesku 1085 gld.; poslanec Kocijančič pa pravi, naj bi se odločila ona svota, ki bo konec leta 1885 v resnici ostajala. Ker so bile misli toliko različne, predlagal je poslanec De Dottori, naj se zadeva izroči finančnemu odboru, čemur je deželni zbor tudi pritrdil.

Srbski klub izročil je v **hrvaškem deželnem zboru** načrt postave o samoupravi pri pravoslavnih, kar se tiče cerkvenih in šolskih zadev in pa da se jim dovoli vpeljava cirilice. Izrekli so tudi želje, da naj bi se iz tega namena volil devetorični odsek, ki naj bi zadevo odmah v roke vzel.

Med **ogerskimi novotvoljenimi poslanci** je tudi nekaj takih, ki si še niso umazanih rok oprali in vendar jih je zaslepljeni in strastim vdan narod zopet volil, kar nikakor ne kaže zdravega duha dotičnih volilcev. Prvi je poslanec Gabrijel Varady, ki je bil lansko leto zapleten v sodnijsko preiskavo zaradi metarije in prodaje visokih odlikovalnih redov in križcev. Kdor je namreč Varadyju toliko in toliko stotakov poslal, predlagal ga je na višjem mestu za ta ali oni red, kakor je bila svota velika. Mož ni bil obsojen, ker se je dobro izgovoriti znal. Drugi možak z umazanimi rokami je vrednik „Függetlenség“, Julij Verhovaj, hud antisemit in kričač, ki je provzročil pretep poslanca Ugrona v Csegledu. Temu se podtika izneverjenje več tisoč za Čangose nabranih goldinarjev. Cela ogerska dežela je o zlodeinstvu prepričana, le on in njegov list trdita nedolžnost. Tretjemu se očita lažljivost in izdajstvo madjarskega „globusa“ Rusom in to je Dobzanszky. On je sicer mož vladne stranke, koliko pa ona zá-nj mara, jasno kaže to, da ga je pri napolnitvi imenika poslancev raznih strank sama iz sebe odločila in k divjakom (brezstrankarjem) prištel. Može bode toraj le po dižete v zbornico hodili, kajti k debatam si ne upajo, ker se škandala in pa klofut bojé. Posebno Varadyju jih je poslanec Rohoney obljubil, kedar se bo v zbornici prikazal in res Varadyja že dalj časa ni nihče drugej videl v državnem zboru, kakor pri blagajnici, kedar je bilo čas, denar potegniti. Kaj je pač ljudstvo mislilo, da ga je zopet volilo, je težko umeti; nikakor se pa ne čudimo, ako gre pri takem postopanju narodno gospodarstvo madjarom pod nič!

Antisemitizem na Ogerskem raste, kakor voda ob deževji v ozki strugi. Kar čez noč je polna struga. Stranka antisemitov ima po najnovejših

poročilih že 18 okrajev več, kakor jih je imela lantsko leto in vse si je pridobila od opozicije. Okraje ima, volilce in poslance ima, poglavitne reči, brez ktere se pa nobena politična stranka dolgo vzdržati ne more, programa namreč ji pa manjka. „Jude pobite!“ v teh besedah ves njen program obstoji in druge politike ne pozna. Da je program nenraven in krivičen, tega voditelji ne porajajo. Tu in tam se že čuje glas, da je antisemiška in anarhistična stranka na Ogerskem ena in tista kar pa za sedaj še ne verjamemo. Da je razdraženost zoper jude na Ogerskem tolika, pač ni kar nič čuda, če pomislimo, kakošne grozovitne pijavke za narod šo sploh judje in koliko se jih je v poslednjih časih po Ogerskem naselilo. Bos, raztrgan, gologlav in umazan pride žid z dvema ali tremi goldinarji v kako vas, kjer se naseli in takoj kramo z žganjem, špehom in kruhom začne, kar vse pri svojih sovražnikih brez denarjev dobi. Pogled ga čez dve ali tri leta in že ti je najpremožnejša oseba v celi okolici; po celi vasi so mu vsi dolžni, on jih pa zdaj dere brez noža, da se Bogu usmili. Brez žolea moral bi človek vsvarjen biti, da bi se ne jezil pri takošnjem postopanju Abrahamovih potomcev nasproti ubogemu ljudstvu. Nihče bi ne imel ničesar proti poštem obrtnikom, ako bi se židje s takim poslom pečati hotli, kakor se pečajo poštemi ljudje. Ali to gré prepočasi. Žid mora čez noč obogateti, in mu ni mari, če zaradi njegove črne lakomnosti tudi sto drugih pogine. Ni toraj čuda, da si ljudstvo samo pomaga in se z zaupanjem ozira do tistih mož, ki so se za javljanje judovskih goljufij, zvijač in krivic odločili, in se jim s toliko večjim zaupanjem približuje, ker vidi, da ravno sedanja ogerska liberalna vlada nič ne stori za varstvo ubogega v židovskih krepkljih zdihujočega kmeta.

Iz *Sopronja* (Oedenburg) na Ogerskem se poroča zopet poulični nered, ki ima svoje korenine v poslednjih volitvah. Ko se je ondi zvedelo, da je vladna stranka zopet večino za-se dobila, zbralo se je predvčerajšnjim zvečer, ko je ura že devet odbila, blizo 150 rokodelcev, ki so se spravili v vrste in neznosno „eljen“ kričé po mestu korakali ter so pobijali okna pri židih in kristjanih, kar jim je ravno pod roke prišlo. Ponoči je pa policija zaprla 6 razgrajčev, ki so bili deloma delavci, deloma rokodelski učenci.

Častniki *pruske* in *avstrijske armade* napravili bodo v Oswiezeinu (Auschwitz) ob gališko-prusko-slezijski meji praznik medsobojne pobratimije. Nekaj enakega se je svoje dni godilo po zveznih trdnjavah, kjer so bile mešane posadke, posebno pa za avstrijski sedanji razvoj gledé Slovanstva tako osodepolnem Schlezwig-Holsteinu, kakor sedaj namestavajo napraviti v Oswiezeinu avstrijski in nemški častniki med sabo. Tudi ondi so bili leta 1864 Prusi in Avstrije bratje med sabo, dve leti pozneje stali so si pa oboji že s sabljo v roki nasproti. Avstrijsko kakor tudi prusko vojno ministerstvo določili ste vsako po večjo svoto, da bi se avstrijsko-nemška bratovščina tem slovesneje piti zamogla. — V takih rečeh mi nimamo besede, a rajše bi videli, ko bi se reč opustila.

Vnanje države.

Ruski časniki in to tisti, ki so si z vlado navskriž, še vedno razširjajo misel, da je Avstrija, če ne neposredno pa vsaj posredno provzročila *srbsko-bolgarski razpor*. Dobro, da je ruska vlada o tej zadevi ravno nasprotnih misli in je do dobrega prepričana, da je Avstriji ravno sedaj vse na tem ležeče, da se na Balkanu vse obdrži, kakor je!

Laške novine so zagromele, da vse skupaj ni nič res, kar so skoraj vsi evropski časniki o laški perfidnosti nasproti Avstriji pisali in se sedaj obnašajo, kakor kdo zna, koliko razžaljena nedolžnost. Sram jih je pa vendar-le, da se jim javno sebičnost in brezsrčnost očita. Sebičnost zato, ker Laška vlada ni zavoljo prav nič drugega pristopila lantsko leto k avstro-nemški zvezi, kakor da bi s pomočjo teh dveh po stari navadi zopet kaj primeštarila za-se in za svojo kožo. Brezsrčnost pa zato, ker se hlina, da je Avstriji prijazna, vsak njen korak, da, vsak njen migljaj pa na to kaže, da bi jo danes rajše razkosano videla, kakor jutri. Laške politikarje neznano jezi, da jim je Evropa vendar enkrat pravo barvo pokazala in jih po pravem imenu poklicala. Drugega jim sedaj ne bo nič koristilo, kakor ali vtihniti in dalje čakati, kaj jim bo zopet samo od sebe v žrelo padlo, kakor leta 1866 Benetke, ali pa se morajo zveznemu prijateljstvu odpovedati.

V *Bukareštu* hotli so dijaki ministra Bratiana napasti in preteptati. Ko je minister 21. t. m. iz kamore domu šel, obsuje ga šolska mladina in ga začne zmerjati. Na veliko srečo pritislilo je takoj dosti ljudi, ki so ministra v svoje varstvo vzeli, dokler niso redarji skupaj pritekli. Zaprli so več dijakov. Vseučiliščena mladež, ki se v Rumuniji že več časa peča z političnimi škandali, sklenila je resolucijo, da bo sedanjo vlado z vsemi pripomočki pobijala, kolikor jih bo le na razpolaganje imela.

Za *angleško-francosko pogodbo* so si v Londonu že umetno večino napravili v parlamentu in bo nekako 30 glasov znašala. Izdali so namreč med liberalci glasilo, da je dobro, če bi vsi liberalci za pogodbo glasovali, drugače se je bodo sprijeli konservativci in po liberalcih bi bilo.

Francoski škofje kardinal Guibert nadškof Pariški; Caverot, nadškof Lyonski, in Desprez nadškof Toulouški, vložili so protest proti postavi, ki dovoljuje razločljivost zakona; dalje proti postavi, ktera bogoslovce k vojakom sili; konečno proti občinski postavi, ktera dovoljuje porabo zvonov in cerkvenih ključev županom in drugim posvetnim uradnikom.

Turkom se najbolj umestno zdi, ko bi se v Egipt in Sudan poslala mešana posadka obstoječa iz turških, angleških, francoskih, laških in španskih vojakov. Ali bodo pa tudi druge velevlasti s tem predlogom zadovoljne, je pa drugo vprašanje, ker se mu pred vsem drugim francozi vpirajo, kteri so odločno za to, da Angleška sama omenjene dežele zasede. Čez dobrih štirinajstih dni bomo že zvedeli, kedar se velevlasti med sabo dogovoré, kje da se mislijo posvetovati ali v Londonu, ali v Carigradu, s kterimi mesti pa niso nič kaj zadovoljni in se sploh misli, da se brž ko ne kak manjši kraj na suhem za to določi. Toliko so Francozi že sedaj dosegli, da se bodo na konferenci poleg finančnih tudi politične zadeve egiptovske obravnavale.

Izvirni dopisi.

Iz *Vipave*, 22. junija. Pokopali smo včeraj tu blagega gosp. Lukeža Hitija. Bil je umrl g. Luka dolgoletni beneficijar, katehet in mnogo let tudi šolski vodja v Vipavi. Posvečen l. 1858 je pastiral le kakega pol leta v Cirkljah na Dolenjskem kot duh. pomočnik. Nekaj tednov je bil farni oskrbnik na Studenjem in kake dve leti kurat na Ustijah; ves drugi čas je bil v Vipavi ter je tudi tukaj umrl.

Vkljub temu, da je bila sobota in je zjutraj tudi nekoliko deževalo, se je bilo zbralo 15 duhovnikov, ki so ranjkemu prijatelju zadnjo čast skazali ter ga na mirodvor k večnemu pokoju spremili. Pokopaval ga je Vipavski dekan, preč. g. M. Erjavec, pridigoval pa č. g. Jan. Tomažič, župnik Št. Vidski. Omenil je najpred ravno navedene službene črtice iz življenja ranjkega, ter opomnil, koliko je ljubil in deloval za šolsko mladost, kateri je bil največi prijatelj. Pa tudi šolska mladost je bila najbolj zastopana pri njegovem pogrebu. Bili so navzoči vsi razredi Vipavske šole s svojimi učitelji; tako tudi se je vdeleževala pogreba Slapska vinorejska šola. Gg. učitelji in čitalnični pevci z organistom so mu zapeli tri žalostinke, in sicer takoj pri hiši, v cerkvi in na grobu.

Kar moramo še posebno omeniti, je, da je v svoji zadnji oporoki postavil „Katoliško tiskarno“ kot glavnega dediča svoje zapuščine ter je postal s tem njeni največi dobrotnik in podpornik. Včini je dobro delo, kterege se na unem svetu gotovo ne kesá. Bog vsegamočoni mu povrni v večnosti s svitlo krono. Počiva naj v miru! Vivat sequens!

Iz *Štverjana na desnem bregu Soče*, 20. junija. V nedeljo 15. junija priredilo je bilo „Katoliško bralno društvo“ veselico s petjem, govorom, deklamacijo in igro „Eno uro doktor“. Veselica sicer je bila že prejšnjo nedeljo napovedana, pa zaradi dežja se ni mogla na prostem vršiti, zato je bil odbor prisiljen preložiti jo, kajti takih soban pomanjkuje posebno v Brdih. Pesmi so se skoz in skoz povoljno vršile, da še celó pesmi pri zibelki in na straži so se morale ponavljati na občeno zahtevanje občinstva. Pa ravno pri Kocijančičevem vencu narodnih pesem se je hotel nekdo iz bližnje vasi nekaj pošaliti, rekoč: „E kaj, to je že staro, te pesmi smo že vse peli mi drugi“ itd. Jaz bi dotičnega poprašal, ali vé, kaj je bil Kocijančič, in zakaj je dal ime venec narodnih pesem? Vi gospod gotovo ne poznate ne prvega ne drugega. Pa kaj o tem govoriti, če se hoče ljudem verovati, vsaj vas pridemo v kratkem poslušat, potem bomo tudi Vas sodili. Deklamacijo je izvršila prav dobro naša mlada deklamatorica, in upati je, da bode s časom izvrstna moč pri narodnem društvu. Igra „Eno uro doktor“ je zbudila veliko smeha. Delitantje so se še precej dobro naučili vsak svojo nalogo, samo poštar bi bil moral bolj glasno in razločno govoriti. „Škrjancu“ bi svetoval pa bolj počasi in tudi razločno, in bode dober igravec. Igralke so se pa najbolje obnesle. Kaj hočem o Zrjalcu reči? On je že star tič, njemu se prilega bodi si komična ali resna predstava, toraj zasluži, da se ga spoštuje skoz in skoz. Kajti v tako malem času si naučiti iz zgol priprostega ljudstva, da se zamorejo deklamacije in igre tako častno izvršiti, gospod pač zasluži res javno pohvalo. Še nekaj naj povem pri tej priložnosti. Na to naj se dobro gleda, posebno pri šaloigrah, da vsi delitantje prav dobro

na to pazijo, da igravec, kadar se ljudstvo spusti v smeh, nekoliko preneha, da se ljudstvo vmiri, sicer se ne razume, kaj se je v tem času govorilo.

O srečkanji se tudi lahko reče, da se je dobro obneslo, le škoda, da je nas dež motil in tudi prehitro zapodil v notranje prostore; pa žalibog, tukaj bi bilo treba po hrvatski šegi stoloravnateljja, odbor naj si to zapomni. Krčmar pa s svojim vinom ne dela časti Bricem.

Domače novice.

(*Mile darove za cerkev Jezusovega Srca v Ljubljani*) so blagovolili najmilostneje pokloniti njegova c. in kr. visokost presvitli gosp. vojni maršal nadvojvoda Albrecht 100 gld.; njegova c. in kr. visokost presvitli gosp. nadvojvoda Franc Ferdinand 40 gld. in njena cesarska visokost presvitla gospa nadvojvodinja Adelgunda, vojvodinja Modenska 60 gld.

(*G. Jožef vitez Schneid*), ki je do zdaj bival na svojem gradu v Kamniku, odpeljal se je včeraj v toplice Reichenhall na Bavarskem. Čez tri tedne se zopet povrne nazaj v Kamnik.

(*Kresovi*) so goreli sinoči po lepi slovenski navadi na mnogih krajih na čast sv. Janezu Krstniku v obližji Ljubljane in po visocih gorah v daljavi. V nekterih hišah so ovenčali okna s kresnicami in praprotjo. Kres je gorel na Šmarni gori, v Kamniških planinah po raznih krajih, na Jančem, po družih nižjih hribih proti Litiji, na Golovecu, na Krimu, toraj tako rekoč plapolali so ognji po gorah in hribih okrog in okrog Ljubljane. Na Ljubljanskem barji je kar mrgolel kres pri kresu. Tudi na Poljanskem polji in pod Golovcem, pri Božjem grobu in na Ljubljanskem polji so kurili velike kresove. Vmes so pa streljali z možnarji, spuščali rakete visoko pod nebo, vžigali bengalični ogenj in popevali lepe slovenske pesmi. Tudi kmečki godci so godli domače melodije in menda delali podoknico slovenskemu Janezu. — To je lepo in prav. Le ne opustimo svojih lepih narodnih šeg in navad!

(*„Sokolov“ kres*) je bil tudi letos kakor navadno na Rožniku sijajen in velikansk, če tudi je bilo slabo vreme. Zažgali so ga na griči pod cerkvijo, ter se je okoli kresa zbralo vse polno slovenske mladine, ki je ondi prižigala umeteljni ogenj in popevala v lepi naši domovini krasne domače pesmi. Tudi gledalcev je bilo prav mnogo po zgornjem Rožniku. Jako krasno je bilo gledati mnogo lepih in svetlih kresov po bližnjih in daljnih holmih, hribih in gorah. Posebno lep in svetel je bil kres vrh Krima. Slabo vreme je bilo vzrok, da ni bilo še lepše, zlasti da se ni toliko število čitalniških pevcev zbralo kakor druga leta.

(*„Limanice“*) smo včasih rabili na kmetih samo za tičji lov. Da bi bile za kaj drugega, se nam toraj še sanjalo ni. Pa po mestih so ljudje bitroumnejši in mende bolj navihani, ko naš narod po deželi. Letos spomladi iznašel je nek bivši čevljarski pomočnik, da se na „limanice“ ne le samo tice-pevke, ampak tudi brenčeči kestri lahko lové. Gre k Božjemu grobu pod Ljubljano in spravi v cerkvi popoldan ob 1. uri, ko ni bilo pobožnih ljudi, iz pušice okoli 6 gold. bakrenega denarja po 1 in 4 kr., ktere nekeri kebre imenujejo, v svoj žep. Ali te dni ga je tukajšna deželna sodnija pri porotnih obravnavah do dobra podučila, da se na „limanice“ le tiči, ne pa tudi kestri lové in ga obsodila na pet let težke ječe, ker je že prej bil 12krat kaznovan zaradi raznih pregreh. — V enako zlorabo „limanic“ je hotela zapeljati danes zjutraj neka ženska staro ženico, kateri je padel srebern goldinar skoz mrežo v kanal pred bogoslovjem. „Kje jih bom pa dobila“, reče revica, ki je zgubila denar za kosilo. „Pošljite na Žabjek po-nje“, modro svetuje bosonog čevljarski učenec in zbeži.

(*Gledé premena voznjega reda*) na Rudolfovih železnici se nam piše z Gorenjskega: V zadnjem času prenařeni vožnji red nas ni nič kaj razveselil. Ali naj se to imenuje „tržni vlak“, če se še le dopoldne ob 1/2.11. uri približjem v Ljubljano? Poprej smo kake male opravke lahko že predpoludnem opravili in potem odrinili zopet na Gorenjsko. Sedaj je pač težko v eni uri vse opraviti in potem precej vrniti se domov. Do večera večkrat po Ljubljani postopati, je pa tudi zamudno. Govoril sem v tej zadevi tudi z Ljubljanskim trgovcem, ki se vozi na Gorenjsko kupčevat. Ta gospod mi je ob enem tožil, da pride popoldne vlak prezgodaj v Ljubljano. V trž-

nih dneh je namreč neprilčno, tako kmalo gorenjski trg zapustiti; pozno do večera čakati, je pa zopet težavno. Sploh se govori, da so bili Gorenjci in Ljubljančanje z zimskim voznim redom bolj zadovoljni, kot se sedanjim. Prva reč po mojih mislih je primerna zveza z glavnim mestom, druga še le zveza z vlaki družih železničnih prog.

(*Posiv.*) Z ozirom na to, da mora odbor „Slovenskega bralno-podpornega društva v Gorici“ naznaniti slavnemu c. kr. glavarstvu v Gorici pravčasno vse ona društva, koja nameravajo korporativno se vdeležiti slavnosti blagoslovljenja zastave podpisane društva v dan 6. julija t. l., želelo bi se, da ona narodna društva na Kranjskem, koja mislijo počastiti naše društvo o tej priliki s korporativnim pohodom, to kar najhitreje mogoče predsedništvu društva naznaniti blagovolé. Odbor.

(*Morilka Franca Možina*) iz Rudnika doma, kteri je bila zaradi umora svojega moža lansko leto dvajsetletna pokora v Begunjah na Gorenjskem odločena, ubila je te dni na polji pri delu usmiljenko-paznico. Vdarila jo je menda dvakrat po glavi rekoč: „da bom saj vedela zakaj sem zaprta!“ Usmiljenka se je takoj po prvem udarci zvrnila mrtva na zemljo. Kakor čujemo jo imajo neki že zopet na Žabjeku. Ostudna baba mora popolnoma brez srea biti.

(*Trgovinska in obrtna zbornica.*) (Dalje.) Dunajska žganjarska zadruga je med drugim c. kr. finančno ministerstvo prosila, naj bi se nadzirajočim osebam zaukazalo, da že tedaj smatrajo za prikrajšanje posebne pristojbine, koja se mora plačevati za točerenje žganih opojnih pijač, če se dobijo odprte posode z žganimi opojnimi pijačami v prodajalnicah podrobnih prodajalcev, prodajalcev mešanega blaga, branjevcev itd. Češ, če smejo trgovci, kteri imajo samo pravico tržiti z žganimi opojnimi pijačami, imeti v svojih prodajalnicah odprte posode z žganimi opojnimi pijačami, se gotovo s tem pospešuje neopravičeno točenje na drobno; nastane toraj vprašanje, če bi ne bilo umestno, da udeleženi ministerstvu izdaste naredbo, s katero bi se vsem trgovcem, kteri imajo le pravico tržiti z žganimi opojnimi pijačami, prepovedalo pod oestro kaznijo, da ne smejo v svojih, občinstvu pristopnih prodajalnicah hraniti žganih opojnih pijač v nezamašenih sodeih, t. j. tako zamašenih, kakor je v trgovanji navadno, in v nezapečatenih steklenicah. Dalje nastaje tudi vprašanje, bi se li ta prepoved ne raztegnila tudi na ona prostorišča, koja so v neposrednji zvezi s prodajalnico. C. kr. deželna vlada se obrača do zbornice, naj izrazi o gorenjem vprašanji svoje mnenje. — V tem slučaju izdal bi se ukaz, kteri bi omejeval trgovino z žganimi opojnimi pijačami, kar pa po mnenji odsekov nikakor ni priporočljivo, kajti zakon z dne 23. junija 1881, drž. zak. št. 62, pač ne potrebuje poojstritve. Po omenjenega zakona § 2. je točenje in podrobno prodajanje žganih opojnih pijač, kakor tudi trgovanje z istimi, kadar se trgovina ta vrši v zaprtih posodah, držičih samo po jeden liter ali po manj podvrženo posebni davščini. Po §§ 3. in 4. je dosega dopustila navezana na pogoje, po §§ 8. in 17. so za prestopke postavljene občutljive kazni. Po mnenji odseka skrbi dosti zakon, da se trgovci odvrtačajo od nezakonite uporabe obrtnih pravie, in to tembolj, ker bi se tak prestopak zakona, če bi v to poklicane osebe natanko čuvalé, le redkoma dogodil. Nikakor se odsek ne more soglašati s tem, da bi se onim trgovcem, kteri smejo samo tržiti z žganimi opojnimi pijačami, nalagale še druge neprilike s tem, da se jim prepove, da ne smejo v prodajalnicah, ali še celó v prostorih s temi v neposrednji zvezi, imeti v zalogi žgane opojne pijače v nezamašenih sodeih ali nezapečatenih steklenicah. S tako naredbo bi se le oviral promet in bi se še nikakor gotovo ne doseglo, da bi se vendar ne prestopal ukaz. Odsek toraj stavi predlog:

Slavna zbornica naj se izreče proti izdavi dalnje naredbe, koja bi omejevala trgovino z žganimi opojnimi pijačami.

Ta predlog se je jednoglasno vzprejel.

(Dalje prih.)

Razne reči.

— Odgojišče jezuitov v Feldkirhnu, „Stella Matutina“ ima 410 gojencev. Med temi je 124 mladenčev zlahtnega stanu in sicer 1 princ, 51 grofov, 1 markí, 1 vikomte, 46 baronov in 24 vi-

tezev; 286 gojencev je navadnega stanu. Največ jih pošlje Prusko, namreč 175, Bavarsko 54, Avstrija 51, Virtemberg 31, Švica 28, Badensko 24, Francoska 14, Angleška 10 itd. — Nič manj ne eveté odgojišče jezuitov v Kalksburgu pri Dunaju. Te številke kažejo, da morajo jezuiti biti izvrstni učitelji in odgojitelji in da jim napadi nekterih listov ne bodo Bog zna koliko škodili.

— Pokojna cesarica Marija Ana ni zapustila toliko Emavskim benediktinom, kakor so poročali češki listi, po kterih smo tudi mi posneli dotične vrstice. Pač pa podedova bolnišnica Elizabetink v Pragi 123.000 gld., cerkev, ktero mislijo na Smihovem zidati 21.000 gld., zlata roža pa, ktero je umrla cesarica dobila od papeža Gregorja XVI. prišla je v cerkveno zakladnico pri sv. Vidu tudi v Pragi.

— Indijska pšenica na Češkem. V Smihovem je parni mlin, ki melje samo indijsko pšenico. Drugod pa meljejo ali rusko, ameriansko ali pa ogrsko žito. To gotovo ni dobro znamenje za domače poljedelce in se bo moralo skrbeti, da kmečki stan pri taki konkurenci ne pogine.

— Na Trebinji v Hercegovini posvetili so 8. junija novo katoliško cerkev. Službo božjo in obrede opravil je prem. škot iz Dubrovnika. Pobožnega ljudstva privrelo je od vseh krajev toliko, da ga Hercegovina tudi ob času naj bolj ljutih turških bojev, ko je bilo vse na nogah, ni toliko skupaj videla. Sv. oče darovali so za cerkev prav lepo podobo Matere Božje.

— V Belgiji je sedaj 181 državnih brezverskih šol, ki prav nobenega učenca nimajo in okoli 500 šol, ki imajo le 1—5 učencev. Stroški tih šol pa vendar znašajo nad 3 milijone frankov. Vlada jih zdržuje, čeravno so katoliki dosti jasno pokazali, da za nje ne marajo, ker so povsod na lastne stroške ustanovili katoliške šole. Upati je, da nova vlada ne bo denarja v vodo metala.

— Jabelčni olupki — zdravilo. Neki Angleški zdravnik trdi, da so jabelčni olupki, ki se na oglju pali, za vse prsne bolezni dobro zdravilo. Ta trditev je mogoče resnična, saj je znano, da je dihanje tudi nekterih drugih reči, kakor trpentina zdravo za pljučne bolezni.

— Učiteljev odgovor. Arabski deček praša učenika: „Ali so Angleži tudi kristjani?“ „Da“, odgovori mu ta, „pa samo v nedeljo, vse druge dneve so judje!“

Telegrami.

Dunaj, 24. junija. Cesar in cesarjevič odpotujeta 6. julija t. l. v Pulj k pomorskim vajam.

Lvov, 23. junija. Ura za uro prinaša bolj žalostne novice. Cele okraje je povodenj na beraško palico spravila. Visla je podrla na dveh krajih nasipe in se po ravninah več tisoč orolov širocih razlila in vso setev podsula. Vse vasi so pod vodo. Cesar je nesrečnim Poljakom že 8000 gld. iz lastnega premoženja daroval in sicer za prvo silo. Dež je sicer nekaj pojenjal, oblačno je pa še vse.

Rim, 23. junija. Umrli je kardinal Du Falloux.

Toulon, 24. junija. Tukaj prikazala se je kolera. Bolezen ni azijskega izvora, temveč domača, ki je iz nemarnije nastala. Od četrtka do nedelje pomrlo je 20 oseb. Posebno med pomorsko pehoto in med delavci, ki imajo svoj posel v luki, se pogosto prikazujejo njena znamenja. 8000 oseb je zapustilo mesto in odšlo. Včeraj jih je pet pobrala.

Varšova, 24. junija. Dva milijona rubljev veljal je most pri trdnjavi Ivangorod preko reke Visle za Ivangorod-Dombrovsko še ne dodelano železnico, ktereja je včeraj Visla vzela. Od osebja na njem stoječega vtonilo jih je dvajset. Škoda znaša več ko milijon goldinarjev. Reki Visla in Bug vsled obilnega dežja vedno naraščate.

Nižninovgorod, 24. junija. Raznesla se je govoriča, da so židje ukradli krščanskega otroka, na kar se je odmah mnogobrojna druhal dvignila nad jude. Več jih je pobila in ranila, mnogim je vničila posestvo in pobrala premoženje. Policaji so vsled tega nad 150 ljudi zaprli.

London, 24. junija. Gladstone je predložil v zbornici poslancev francosko-britansko pogodbo, je razkladal kako da se je porodila misel o egiptovski konferenci in obravnave s Francosko in pravi, da če bo konferenca brezvspešna, se tudi francosko-britanska pogodba podere. Izvod konference je zavisen od parlamentnega potrdila; parlament ima svojo prvo sejo v soboto zvečer. Konečno je

Gladstone rekel, da je od sprejema pogodbe zavisen obstanek sedanjega parlamenta. V gosposki zbrnici govoril je Granville.

Umrli so:

21. junija. Ana Borovski, slikarjeva žena, 58 let, sv. Jakopa trg št. 10, jetika. — Amalija Mihelič, dimnikarjeva hči, 7 dni, Hrdeckijeva vas št. 28, božjast.

22. junija. Franca Maršner, tovarniškega paznika hči, 9 mes., Gosposke ulice št. 10, vsled vodenice v glavi. — Leopold Peterlin, čevljarjev sin, 7 mes., Ulice na grad št. 7, božjast.

Tuji.

23. junija.

Pri *Maličih*: J. Wagner, trgovec, iz Monakova. — Otto, Schneid, Ochs in Schlesinger, trg. potovalci, z Dunaja. — Hugon Gregorz, c. k. železn. vradnik, iz Trbiža. — Josip Steinmetz, c. k. okr. zdravnik, iz Kranja.

Pri *Stonu*: Langer, Rosenkrane in Kechnitzer, trg. potovalci, z Dunaja. — Daniel Marin, c. k. kapitan, s soprogo, iz Lušina. — Miloš Ugelač, trgovec, iz Udbine. — Henrik Jaschi, stavbeni mojster, iz Pulja. — Sam. Gentilomo, trgovec, iz Trsta. — Prokop Bokutinsky, graščinski oskrbnik, iz Šoštajna.

Pri *Tavčarjih*: Maks Kraus, trgovec, z Dunaja. — Ana Miller, zasebnica, iz Trsta.

Pri *Avstrijskem cesarju*: Maks Spielmann, krošnjar, iz Rudolfsheima. — Janez Wiesner, krošnjar, iz Nikolsburga. — Janez Baltesar, komí, iz Gradea. — Reinhold Böhrich, dijak, iz Maribora. — Tomaž Strukel, posestnik, iz Kircheima. — Frane Nagode, posestnik, iz Idrice.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

24. junija.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl.	20 kr
Sreberna	81	20
4% avstr. zlata renta, davka prosta	102	10
Papirna renta, davka prosta	95	60
Akcije avstr.-ogerske banke	857	—
Kreditne akcije	160 gld.	301
London	121	95
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	76
Francoski napoleonid.	9	70
Nemške marke	59	65

Od 23. junija.

Ogerska zlata renta 6%	122	55
„ „ 4%	91	80
„ „ papirna renta 5%	88	60
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld.	109
„ „ Länderbanke	101	20
„ „ avst.-oger. Lloyd v Trstu	560	—
„ „ državne železnice	315	50
„ „ Tramway-društva velj. 170 gl.	218	—
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	125
4% „ „ 1860	500	135
Državne „ srečke iz l. 1864	100	169
„ „ 1864	50	168
Kreditne srečke	100	175
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	18
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	107	30
„ „ Ferdinandove sev.	105	75
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	50

Lepa hiša

v prijazni vasi Cerklje na Gorenjskem, poleg cerkve, pripravna za trgovino ali krčmo, posebno bi pa ugajala onemoglih duhovnikom, z 1 oralom vrta, se prodaja s prav vgodnimi pogoji.

Tudi se daje v najem na več let, več orolov *travnikov*, *njiv* in *gozdvov*, ki tudi k temu pohištvu spadajo.

Več se izvé pri lastniku Valentinu Bajtu, trgovcu pri Novi Štifti, pošta Gornjigrad na Štajarskem. (3)

Izvrstni med (garantiran pitanee)

v plehastih škatljah po 5 kil (kila po 60 kr.), škatlja 30 kr.

se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovi plači pri

(1) **Oroslavu Dolencu,** svečarji v Ljubljani.

Zahvala in priporočilo.

Udano podpisana se zahvaljuje najtopleje prečastiti duhovščini in p. n. občinstvu za vse do sedaj skazano zaupanje, ktero je vžival pri njih moj raniki mož, g. **Lovro Zelenec**. Ob enem pa prosim ter se najtopleje priporočam, da se še nadalje podpisani skazuje dosedanja naklonenost, ker bom s pomočjo vrlega delovodje nadaljevala

ključavničarsko obrt

ter obetam najhitrejšo postrežbo z najboljšim blagom po najnižjih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Lovro Zelenčeva vdova, Sv. Petra nasip št. 23.

(1)